

Tabela 1. Potencijalni rizici ako se osetljivi usevi gaje u monokulturi

prisustvo korova u usevu	prisustvo vektora u usevu	opis rizika	nivo rizika	Mere za upravljanje rizicima
nema korova	prisutan vektor koji se hrani na korovima, povremeno na usevu	U odsustvu korova kao rezervoara, jedini potencijalni izvor stolbur fitoplazme je gajena kultura. Prisustvo vektora koji se sporadično hrani na usevu ne može naneti značajne štete.	SREDNJI	Mere nisu neophodne. Pratiti pojavu korova u usevu i agregaciju vektora na gajenim biljkama.
nema korova	prisutan vektor koji se hrani na korovima i usevu	Prisustvo vektora koji se u odsustvu korova hrani i koncentriše na gajenoj kulturi predstavlja rizik od brzog širenja bolesti u usevu. U kom obimu će se bolest širiti zavisi od ekologije vektora i sezonskih oscilacija u ishrani i prelaska s jedne biljke domaćina na drugu.	VISOK	Eradikacija simptomatičnih gajenih biljaka. Koristiti sertifikovano zdravo seme i sadni materijal. Pratiti pojavu korova u usevu i agregaciju drugih vektora na gajenim biljkama.
nema korova	prisutan vektor koji se hrani samo na usevu	Prisustvo vektora koji se primarno hrani na gajenoj kulturi predstavlja rizik od neizbežne pojave bolesti u usevu i brzog širenja u polju.	VISOK	Koristiti sertifikovano zdravo seme i sadni materijal. Eradikacija simptomatičnih gajenih biljaka. Suzbijanje vektora ako postoje registrovani insekticidi na tržištu.
ima korova	prisutan vektor koji se hrani samo na korovima	U prisustvu korova kao rezervoara i vektora koji se ne hrane na gajenoj kulturi ne postoji evidentan rizik od širenja bolesti u usevu.	NIZAK	Mere nisu neophodne.
ima korova	prisutan vektor koji se hrani samo na korovima; prisutan vektor koji se hrani na korovima, povremeno na usevu	Povremena ishrana polifagnih vektora na gajenoj biljci može uticati na introdukciju bolesti u polju. U kom obimu će se bolest širiti zavisi od ekologije vektora i sezonskih oscilacija u ishrani i prelaska s jedne biljke domaćina na drugu.	VISOK	Eradikacija korova i okolne vegetacije. Nadzor nad vektorima i njihovom ishranom na gajenim biljkama.
ima korova	prisutan vektor koji se hrani samo na korovima; prisutan vektor koji se hrani na korovima, povremeno na usevu; prisutan vektor koji se hrani na korovima i usevu	Prisustvo vektora koji može usvojiti fitoplazmu hraneći se na korovima i usevima, i koji može preneti patogena u oba smera, predstavlja rizik od epidemije bolesti. Prisustvo vektora sa drugim preferencama prema biljci domaćinu može samo doprineti daljem širenju bolesti u polju.	VISOK	Eradikacija simptomatičnih gajenih biljaka, korova i okolne vegetacije. Koristiti sertifikovano zdravo seme i sadni materijal. Suzbijanje vektora ako postoje registrovani insekticidi na tržištu.
ima korova	prisutan vektor koji se hrani samo na korovima; prisutan vektor koji se hrani na korovima, povremeno na usevu; prisutan vektor koji se hrani samo na usevu	Korovi kao rezervoari, vektori koji vrše transmisiju fitoplazme sa korova na gajene kulture i vektori koji prenose unutar useva su ključna pretnja koja će očekivano dovesti do pojave bolesti epifitotičkih razmera.	EKSTREMNI	Mere nisu dovoljne. Izabrati druge useve ili promeniti način gajenja.

ima korova	prisutan vektor koji se hrani samo na korovima; prisutan vektor koji se hrani na korovima, povremeno na usevu; prisutan vektor koji se hrani na korovima i usevu; prisutan vektor koji se hrani samo na usevu	Ovo je najgori scenario. Epidemija bolesti prouzrokovanih stolbur fitoplazmom je neizbežna sa katastrofalnim posledicama.	EKSTREMNI	Mere nisu dovoljne. Izabrati druge useve ili promeniti način gajenja.
------------	---	---	------------------	---